

ՀԱՅՐԵՆԻ ՂՈՂԱՆՋՆԵՐ

Կոնստանտին Պետրոսյան

Konstantin Petrossian

CHIMES OF THE HOMELAND

Konstantin Petrossian
Կոնստանտին Պետրոսյան

Ճանաչված հայ կոմպոզիտոր Կոնստանտին Պետրոսյանի (1946) գրչին են պատկանում սիմֆոնիկ, երգչախմբային, կամերային, գործիքային, ոկալ ստեղծագործություններ, երաժշտություն կինոյի և թատրոնի համար: Իր ստեղծագործությունները կատարվում և տպագրված են աշխարհի տարբեր երկրներում, ձայնագրված են ռադիոյի, հեռուստատեսությունից ֆոնդում և ձայնաելիզների վրա:

Konstantin Petrossian (1946) is a renowned Armenian composer of symphonic, choral, chamber, instrumental, and vocal music, sound tracks, and theater music. His works are performed and have been published worldwide, recorded in radio, TV music archives, and on CDs.

*

Կոնստանտին Պետրոսյանի «Հայրենի դողանջներ» շարը բաղկացած է տաս ժողովրդական երգերի խմբերգային մշակումներից: Երգերը բազմազան են իրենց բնույթով և տեսակով:

Առաջին երեք երգերը պատկանում են սիրային-քնարական ժանրին, ընդ որում «Էսօր ուրբաթ պիտեր»՝ թաղծալի երգ է բաժանման մասին, «Բերդիցը աչեցի»՝ անհուն կարոտի երգ է, իսկ «Լուսնակն առեր» երգը տողորված է սիրո ջերմ գգացումով:

Դրանց հաջորդում է արևմտահայերի կենցաղում տարածված «Թամզարա» պարեղանակը, որի քմահաճ ուրվները առանձնահատուկ թովչանք են տալիս պարին:

«Սանդի երգը» Վասպուրականի Շատախ գավառում ստեղծված աշխատանքային երգի նմուշ է: Երգի սկզբում հնչող բացականչությունները բնորոշ են նման երգերին և կոչված են կարգավորելու կատարվող աշխատանքի ուրվներ:

«Սոնա յար» երգը պատկանում է պարերգերի ժանրին, որը չափազանց սիրված և տարածված է հայերի մեջ, երբ կլոր պար են բռնում և պարում սեփական երգի ուղեկցությամբ: Այս երգը Վան քաղաքում գրառված նմուշ է և տարբերվում է Կոմիտասի գրառած և մշակած հայտնի «Սոնա յար» երգից:

«Ալ չեմ խաղա» լացերգը ծնունդ է առել Արևմտյան Հայաստանում: Գեղեցիկ, ոլորուն քնարական մեղեդին հնչում է պահված ձայների զուգորդմամբ, որոնց հնչյունային նուրբ անցումները թանձր տխրություն տրամադրություն են հաղորդում մեղեդուն:

Arshavir Torosyan
Արշավիր Թորոսյան

Archbishop Nerses Bozabalian
(Nerses Vanagan)
Ներսես Արք. Պողոսյան
(Ներսես Վանագան)

Hovhannes Mirzoyan

With Strings Quartet

Հովհաննես Միրզոյան Լարային քառյակի հետ

«Արշակն ելավ» երգը լայնորեն տարածված է և հայտնի է նաև «Շորորա, Սալաթ» անվանմամբ: Այստեղ պատմվում է, թե ինչպես երիտասարդ ձկնորս Արշակը մահացել է ծովում, իր նավակի մեջ՝ անսպասելի սառնամանիքից, իսկ նրա կինը՝ Սալաթը, այդ ողբերգությունն անտեղյակ, պարում է խնջույքի ժամանակ:

Կոմպոզիտորն այստեղ կարողացել է հոգեբանական ճշգրիտ պատկեր ստեղծել, չնորհիվ երգչախմբի հնարավորությունների վարպետորեն և հնարամիտ կիրառման, մեղեդու հնչերանգի և պարային ութմի դիտավորյալ խախտումների, որով չարագուշակ երանգ է տալիս կնոջ պարին՝ ընդգծելով պահի ողբերգականությունը:

«Ախ, սևավոր, սևիկ աղջիկ» գույքերգը պատկանում է կատակերգերի ժանրին: Մայրն առաջարկում է աղջկան ամուսնանալ Վան քաղաքի մեծահարուստներից մեկի հետ, իսկ աղջիկը մերժում է, ասելով, որ գերադասում է աղքատ, բայց սիրելի գյուղացի Սաքոյին:

«Կանաչել ա արտերը»՝ Շիրակում ստեղծված և տարածված պարերգ է:

Նուրբ քնարականությամբ ներծծված այս երգերը Հայաստան երկրի կանչեր են, գյուղական կյանքի գողտրիկ պատկերներ, որոնք՝ հաջորդելով մեկը մյուսին, ունկնդրի հոգուն հաղորդում են հայրենյաց հողի բուրմունք, դառնում կարոտի զողանջներ:

Ալինա Փահլևանյան,

Էթնոերաժշտագետ, Կոմիտասի անվան Կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր:

Choral cycle «Hayrenee Ghoghanjner» (Chimes of the Homeland) by Konstantin Petrossian consists of ten choral arrangements of folk songs, representing various genres and themes.

The first three out of the assortment represent love poetry. «Aysor Oorbat Piter» is full of sadness caused by the separation of two loving hearts, «Berditsu Ashetsee» tells a story of intense longing for the loved one and «Lusnakn Arer» reflects feelings of tender love.

They are followed by «Tamzara», a popular Western Armenian dance tune, which owes its unique charm to peculiar rhythms.

«Sandi Yerk» is an example of a labor song originating from the Shatakh Vaspurakan Province. Its opening exclamations are typical for songs of this genre, driving the rhythm of the work.

Widely popular among the Armenians, «Sona Yar» is a dance song, performed by dancers in a circle. The pattern originates from the town of Van and is different from Komidas' recording and arrangement «Sona Yar».

In the Western Armenian mourning song «Al Chem Khagha», sadness is created by a beautiful lyrical melody winding against the tender rolling of suspended voices.

The extremely popular «Arshagn Yelav», also known as «Shorora Salat», tells the story of the young fisherman, Arshag, who is perishing in the sea while his wife, Salat, unaware of his death, dances at a feast. The masterful, elaborate use of the chorus and the deliberate disconnection of the melody from the dance rhythm underscores the grim and tragic background of Salat's dance.

Contrasting with it is the «Akh Sevavor, Sevig Aghchig» duet displaying the facetious song genre. This is a dialog between the mother, who wants her daughter to marry a wealthy person by the name Van, and the girl who is in love with the poor villager Sako.

The dance tune of «Kanachel a Arteru» emerged in the town of Shirak where it is still popular.

Following one another as an exquisite and picturesque illustration of life in the countryside, these tender songs bring with them the flavor of the composer's homeland - Armenia.

*Alina Pahlevanian,
Ethnomusicologist, Professor of the Komitas Conservatory of Music
www.naregatsi.org*

Կոնստանտին Պետրոսյանը պատկանում է հայ կոմպոզիտորների այն սերնդին, որոնք իրենց վառ անհատականությամբ և վարպետությամբ բնորոշում են ներկա հայ ժամանակակից երաժշտությունը:

Այս լազերային սկավառակում ներկայացված գործերը գրված են վերջին ժամանակաշրջանում, շատերը արդեն լայն տարածում են գտել: Վոկալ և գործիքային ստեղծագործությունների կողքին հարկ է հատկապես նշել «Հայրենի զողանջներ» ժողովրդական երգերի շարը, որոնց գողտրիկ մշակումները իրականացված են Կոմիտասյան ավանդույթներով, սակայն ժամանակակից ստեղծագործական մոտեցումով: Այս շարը ունի անկասկած բարձր գեղարվեստական արժեք և զգալի երևույթ է մեր երգչախմբային արվեստում:

Հարկ է նշել Երևանի կոնսերվատորիայի “Կոմիտաս” երգչախմբի և նրա ղեկավար Հովհաննես Միրզոյանի փայլուն աշխատանքը, որոնց բեղմնավոր համագործակցությունը կոմպոզիտորի հետ տվել է այսպիսի գեղեցիկ արդյունք:

Էդվարդ Միրզոյան, կոմպոզիտոր:

Konstantin Petrossian belongs to the generation of Armenian composers whose bright personalities and mastery epitomize contemporary Armenian music.

Although the scores on this CD were composed relatively recently, many of them have already been widely acclaimed. Of particular interest, alongside the vocal and instrumental compositions, is the Hayrenee Ghoghanjner (Chimes of the Homeland) choral cycle of exquisite arrangements of Armenian songs that combine the traditional style created by Komitas and the contemporary creative approach.

While this Cycle in itself provides a worthy and remarkable contribution to choral art, likewise the brilliant work of the Komitas Chamber Choir directed by Hovhannes Mirzoyan (Yerevan State Conservatory of Music) and their fruitful cooperation with the composer have contributed to this marvelous musical accomplishment.

*Edward Mirzoyan,
Composer*

*With Edward Mirzoyan
Էդվարդ Միրզոյանի հետ*

With Anna Shiroyan
Աննա Շիրոյանի հետ

With Garo Nichanian
Կարո Նշանյանի հետ

Arevik Khalatian
Արևիկ Խալաթյան

With Rev Fr. Emmanuel Vartanian & Papin Pogosian
Էմմանուէլ Քհն. Վարդանյանի և Պապին Պողոսյանի հետ

Alina Pahlevanian, Razmik Davoyan, Konstantin Petrossian and Levon Javadian
 Ալինա Փահլևանյան, Ռազմիկ Դավոյան, Կոնստանտին Պետրոսյան, Լևոն Զավադյան

Very Rev. Fr. Oshagan Minassian, Dirmayr Sirvart, Konstantin Petrossian and his wife Janna
 Օշական Վրդ. Մինասեան, Տիրամայր Սիրվարդ, Կոնստանտին Պետրոսյանը և իր տիկինը՝ Ժաննան:

Հեղինակը իր երախտագիտությունն է հայտնում համերգի և ձայնագրությունների բոլոր մասնակիցներին՝

*

Երևանի Կոնսերվատորիայի «Կոմիտաս» սենեկային երգչախմբին և իր ղեկավար Հովհաննես Միրզոյանին

*

Երգչուհի Ալինա Փազլևանյանին

*

Դաշնակահար Լևոն Զավադյանին

*

Կոմիտասի անվան Կոնսերվատորիայի լարային քառյակին և իր ղեկավար Արամ Թալալյանին

*

Դաշնակահար Արևիկ Խալաթյանին

*

Էմմանուել ՔՀՆ. Վարտանյանին

*

Երգիչներ Աննա Շիրոյանին, Կարո Նշանյանին, Պապին Պողոսյանին

*

«ՎԵՄ Ստուդիո» - ի հնչունային ռեժիսոր և խմբագիր Արման Ավետիսյանին, պատասխանատու՝ Արմեն Փարեմովյանին

*

Շապիկի գեղանկարիչ Գուրգեն Մանուկյանին

*

Դիզայներ Լևոն Առաքելյանին

Հատուկ շնորհակալություն Սիմէոն Վրդ. Օտապաչեանին, երաժշտագետներ Մարգարիտ Բրուտյանին և Ալինա Փազլևանյանին:

Ձայնագրությունը կատարված է Կոնստանտին Պետրոսյանի հեղինակային համերգի ընթացքում, որը տեղի է ունեցել Հոկտեմբերի 3, 2003թ. Արամ Խաչատուրյանի տուն-թանգարանի դահլիճում, ք. Երևան:

*

Հեղինակը շնորհակալություն է հայտնում Հայկական Երաժշտական Համաժողովին իր հեղինակային համերգը կազմակերպելու համար:

*The composer would like to express his gratitude to all who
participated in the concert and recording:*

*Komitas Chamber Chorus of Yerevan State Conservatory of Music and
Hovhannes Mirzoyan, Music Director & Conductor*

Alina Pahlevanian, Soloist, and Levon Javadian, Pianist

*String Quartet of Komitas State Conservatory and
Aram Talalyan, Leader*

Arevik Khalatian, Pianist

Rev. Fr. Emmanuel Vartanian

Anna Shiroyan, Garo Nichanian, Papin Pogosian – Singers;

*Arman Avetisian, Recording Engineer and Editor «VEM Studio»;
Armen Paremuzian, Manager*

Gourgen Manoukian - Cover art work

Levon Arakelian - Designer

*Special thanks to Very Rev. Fr. Simeon Odabashian,
Margarit Broutian, Alina Pahlevanian – Musicologists*

*The recording was made at the October 3, 2003 concert of Konstantin Petrossian's
music at Aram Khachaturian House-Museum in Yerevan, Armenia.*

*The composer would like to express his gratitude to the Armenian Musical
Assembly for organizing this concert.*

«ՀԱՅՐԵՆԻ ՂՈՂԱՆՋՆԵՐ» ժողովրդական երգերի շար - «Կոմիտաս» սենեկային երգչախումբ,
Երևան, Հովհաննես Միրզոյան, ղեկավար և խմբավար

1. Այսոր ուրբաթ պիտեր.....01:58
2. Բերդիցը աշեցի.....02:03
3. Լուսնակն արեր.....03:33
4. Թամզարա.....02:03
5. Սանդի երգ.....02:15
6. Սոնա յար.....01:23
7. Ալ չեմ խաղա.....05:26
8. Արչակն ելավ.....03:00
9. Ախ սևավոր, սևիկ աղջիկ.....01:50
10. Կանաչել ա արտերը.....01:18
11. “Մեր ազգի սիրտ, Արարատ”, խոսք Արչավիր Թորոսյանի.....02:38
Կարո Նշանյան, Բաս-Բարիտոն
12. “Տիրամայր”, խոսք Ներսես Վանականի
Նվիրված է Տիրամայր Սիրվարդ Մինասեանին/.....05:51
Աննա Շիրոյան, Սոպրանո
13. “Հայաստան”, խոսք Նանսեն Միքաելյանի.....04:21
Էմանուել ՔՀՆ. Վարտանյան և Պապին Պողոսյան, մենակատարներ
14. “Մենախոսություն” - Վոկալ շարք, խոսք Ռազմիկ Դավոյանի.....10:46
Ալինա Փահլևանյան, Սոպրանո
Լևոն Զավաղյան, դաշնամուր
15. Սյուլիս դաշնամուրի համար.....07:33
Արևիկ Խալաթյան, դաշնամուր
16. Չորս մանրանվագ լարային քառյակի համար.....09:42
Երևանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի լարային քառյակ
Սիրանուշ Ասատրյան - առաջին ջութակ
Աննա Մելքոնյան - երկրորդ ջութակ
Աննա Եսայան - ալտ
Արամ Թալալյան - թավջութակ

KONSTANTIN PETROSSIAN

Total time - 66:43

*“Hayrenee Ghoghanjner” (Chimes of the Homeland) - Komitas Chamber Choir,
Hovhannes Mirzoyan, Music Director & Conductor*

1. *Esor Ourbat Piter*.....01:58
2. *Berditsu Ashetsee*.....02:03
3. *Lousnakn Arer*.....03:33
4. *Tamzara*.....02:03
5. *Sandee Yerk*.....02:15
6. *Sona Yar*.....01:23
7. *Al Chem Khagha*.....05:26
8. *Arshakn Elav*.....03:00
9. *Akh Sevavor, Sevig Aghchik*.....01:50
10. *Kanachel a Arteru*.....01:18

-
11. *“Mer Azgee Sirt, Ararat” lyrics by Arshavir Torosyan*.....02:38
Garo Nichanian, Bass-Baritone

-
12. *“Diramayr” lyrics by Nerses Vanagan
(Dedicated to the late Diramayr Sirvart Minassian)*.....05:51
Anna Shiroyan, Soprano

-
13. *“Hayastan” lyrics by Nansen Mikaelian*.....04:21
Rev. Fr. Emmanuel Vartanian & Papin Pogosian, soloists

-
14. *“Menakhosutyun” (Monologue) - Vocal Cycle, lyrics by Razmik Davoyan*.....10:46
*Alina Pahlevanian, Soprano
Levon Javadian, Piano*

-
15. *Suite for Piano*.....07:33
Arevik Khalatian, Piano

-
16. *Four Miniatures for Strings Quartet*.....09:42
*String Quartet of Komitas State Conservatory, Yerevan
Siranush Asatryan - First Violin
Anna Melconyan - Second Violin
Anna Yesayants - Viola
Aram Talalyan - Cello*

CHIMES OF THE HOMELAND

*“Hayrenee Ghoghanjner” (Chimes of the Homeland) - Komitas Chamber Choir,
Hovhannes Mirzoyan, Music Director & Conductor*

1. <i>Aysor ourbat piter</i>	01:58
2. <i>Berditsu ashetsee</i>	02:03
3. <i>Lousnakn arer</i>	03:33
4. <i>Tamzara</i>	02:03
5. <i>Sandee yerk</i>	02:15
6. <i>Sona yar</i>	01:23
7. <i>Al chem khagha</i>	05:26
8. <i>Arshakn elav</i>	03:00
9. <i>Akh sevavor, sevig aghchik</i>	01:50
10. <i>Kanachel a arteru</i>	01:18
11. <i>“Mer Azgee Sirt, Ararat” lyrics by Arshavir Torosyan</i>	02:38
12. <i>“Diramayr” lyrics by Nerses Vanagan</i>	05:51
13. <i>“Hayastan” lyrics by Nansen Mikaelian</i>	04:21
14. <i>“Menakhosutyun” (Monologue) - Vocal cycle, lyrics by Razmik Davoyan</i>	10:46
15. <i>Suite for Piano</i>	07:33
16. <i>Four Miniatures for Strings Quartet</i>	09:42

Total time: 66:42